

Solna kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Skytteholmsskolan grundskolan i
Solna kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Solna kommun att senast den **31 oktober 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Solna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att:

- elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande i grundsärskolan,
- alla elevers behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet ska tillgodoses. I detta ingår:
 - att skolan arbetar med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt,
 - att tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem, samt
 - att se till att det finns rutiner för studie- och yrkesvägledningen på skolan samt att se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Solna kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska:

- följa upp måluppfyllelsen i samtliga ämnen och årskurser i grundsärskolan,
- analysera vad som påverkar och orsakar måluppfyllelsen för verksamheten och dokumentera detta, samt
- identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Detta eftersom elevhälsan vid Skytteholmsskolan grundsärskola inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionen bedömer även att det finns brister i den studie- och yrkesvägledning verksamheten. Detta eftersom tillsynen visar att inte samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodoses. Dessutom bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Utredningen visar att elevernas måluppfyllelse inte följs upp på skolövergripande nivå och att skolans beslutade utvecklingsåtgärder följaktligen saknar en tydlig koppling till de resultat som elevgruppen i grundsärskolan har uppnått.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Elevhälsans arbetar inte förebyggande och hälsofrämjande i grundsärskolan

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Skytteholmsskolan grundsärskola. Tillsynen visar att elevhälsan inte är organiserad så att samtliga kompetenser arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förbyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och det framgår att elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal, samt med övriga personalgrupper på skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar

för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund (prop. 2009/10:165 s. 276).

Tillsynen visar att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i grundsärskolan. Lärarna berättar vid intervju att skolsköterskan har haft hälsosamtal men de kan inte svara på hur elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete i övrigt fungerar i grundsärskolan. Lärarna uppger att de på eget initiativ har pratat om sex och samlevnad med eleverna, men att de hade önskat att elevhälsan hade gjort det. I intervjun med elevhälsans representanter uppges visserligen att utifrån det lilla representanterna har sett av grundsärskolan behövs inte förebyggande och hälsofrämjande åtgärder. I lärarintervjun svarar dock flera lärare att det finns behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete. Elevhälsans representanter berättar under intervju att skolsköterskan genomför hälsokontroller och kontakter föräldrar när det behövs. Elevhälsan uppger även att övervikt och fetma är vanligt bland eleverna och att skolan skulle kunna arbeta förebyggande kring detta med föräldrar, men skolsköterskan tillägger att något sådant arbete inte har gjorts i grundsärskolan. Elevhälsans representanter berättar dock att grundsärskolans elever har extra idrott för att förbättra sin motorik och hålla sig aktiva. Representanterna för elevhälsan nämner att de har haft ett temaarbete kring kroppen och att skolsköterskan gick in i klasser och berättade, men det skedde i grundskolan, inte i grundsärskolan och elevhälsans representanter kan inte nämna några insatser riktade mot grundsärskolan. Elevhälsans representanter berättar vidare vid intervju att till exempel psykologen har gjort bedömningar av utredningskaraktär, men de känner inte till om psykologen gjort några hälsofrämjande och förebyggande insatser. I intervjun med rektorn uppger rektorn att psykologen inte bedriver något förebyggande och hälsofrämjande arbete utöver enstaka handledning av personal. Rektorn uppger visserligen att den förra kuratorn hade individuella samtal med elever och deltog mycket i arbetet kring "elevens val", men att den nya kuratorn ännu inte har gjort några insatser i grundsärskolan. I intervjun med rektorn uppger rektorn att pedagogerna arbetar förebyggande och hälsofrämjande i grundsärskolan, men att elevhälsan inte gör det. Rektorn uppger också att behov av förebyggande och hälsofrämjande arbete finns.

Samtliga elever erbjuds inte studie- och yrkesvägledning på grundsärskolan

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Skytteholmsskolan grundsärskola. Utredningen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Bristerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning innebär att eleverna inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra självständiga och väl underbyggda val om framtida studier och arbete.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn har enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att samverkan mellan skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och

yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Enligt läroplanen för grundsärskolan ska också studie- och yrkesvägledaren eller personal med motsvarande uppgifter informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 113:180, s 13-19) anges bland annat att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt. På så vis kan eleverna utveckla de insikter, kunskaper och förmågor som behövs för att ta ställning till och fatta beslut om sin framtid. Rektorn bör se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Rektorn bör vidare tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. Vidare bör rektorn se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal.

Tillsynen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Lärarna berättar att det finns en studie- och yrkesvägledare (SYV) på skolan som har haft samtal med föräldrar om gymnasieval och att lärarna ordnar yrkespraktik för grundsärskoleeleverna i årskurs åtta. Lärarna uppger vidare att skolans SYV arbetar med eleverna i årskurs åtta till nio. I intervju uppger även SYV att hon börjar arbeta med eleverna från årskurs åtta. SYV uppger vidare att det finns ytterligare behov av studie- och yrkesvägledande insatser och förklarar att det tar mycket längre tid att ge elever i grundsärskolan studie- och yrkesvägledning än elever i grundskolan. Hon nämner att det är många elever som går ut årskurs nio och det finns för lite tid för det arbete som skulle kunna göras i grundsärskolan. I intervjun med rektorn berättar rektorn att SYV framförallt träffar elever i årskurs nio. Rektorn uppger att behovet av studie- och yrkesvägledande insatser är stort och förklarar att det detta läsår finns flera elever som går i årskurs nio. Visserligen uppger lärarna att samtal förs med eleverna från årskurs 1 om framtidsdrömmar, men enligt lärarna finns ingen plan för hur man ska arbeta med studie- och yrkesvägledning. Lärarna berättar också att de pratar med eleverna om olika yrken, att besök görs på arbetsplatser och att yngre elever får träffa äldre elever, men lärarna uppger att detta sker från årskurs sju och uppåt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Skytteholmsskolan grundsärskolan inte uppfyller skolförfattningarnas krav föreläggs Solna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Skytteholmsskolan grundskola. Lärarna och rektorn följer på individnivå upp elevernas resultat genom en "målpärm", men utredningen visar att dessa uppföljningar inte ligger till grund för utvecklingsåtgärder på skolövergripande nivå. Eleverna från grundskolan svarar på en trygghetsenkät, men det går inte att särskilja grundskolans och grundskoleelever. Således saknas en uppföljning och analys av grundskoleelevernas resultat på skolövergripande nivå och det är inte tydliggjort på vilket sätt i övrigt som utvecklingsåtgärderna i skolans kvalitetsarbete har tagit utgångspunkt i de förhållanden som råder i grundskoleelevernas verksamhet. Därför är det oklart om vidtagna och planerade utvecklingsåtgärder är adekvata för grundskoleelevernas verksamhet. Det finns därmed en risk för att skolan inte uppmärksammar vad som kan leda till att grundskoleelevernas måluppfyllelse kan förbättras.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98), innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt, med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionens utredning visar att det på Skytteholmsskolan grundskola saknas uppföljning av elevernas resultat och trygghet. Lärarna uppger vid intervju att det som följs upp är elevinflytande, trygghet, språkutvecklande arbetssätt och att det även genomförs trygghetsvandringar. I intervjun med elevhälsan uppger representanterna att elevhälsan inte deltar i uppföljningen av grundskoleeleverna, utan bara om någon enskild elev kommer upp, men elevhälsan deltar inte i det systematiska kvalitetsarbetet. Både i lärarintervjun och rektorsintervjun framgår visserligen att eleverna i grundskoleeleverna svarar på en trygghetsenkät, men både lärare och rektorn uppger att det inte går att särskilja grundskoleelevernas svar från grundskolan, och rektorn uppger vidare att hon önskar att det skulle gå att se vad grundskoleeleverna svarar i enkäten. I intervjun med rektorn framkommer visserligen att skolan arbetar utifrån nämndmål och att uppföljning sker av språkutvecklande arbete och studieövergångar, men i de övergripande nämndmålen, som framgår av den inskickade kvalitetsredovisningen, beskrivs enbart nämndmål för förskolan, grundskolan och fritidshemmen utöver nämndmålet att alla stadens skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö präglad av respekt för varje enskild elev. Av den inskickade kvalitetsredovisningen framgår att Skytteholmsskolan kan mäta en positiv kunskapsutveckling i grundskoleeleverna, att eleverna har ökat sin läsförståelse och sin egen förståelse för sitt lärande, men uppföljningen av de grundskoleeleverrelaterade

aktiviteterna är av beskrivande karaktär. Rektorn uppger visserligen att Stratsys, verktyget för kvalitetsredovisningen, används för att klicka i grönt, rött eller gult, både i grundskolan och grundsärskolan, men rektorn uppger också att i Stratsys är inte förskoleklassen eller grundsärskolan med eftersom de inte får skriva hur mycket de vill utan det ska stå kortfattat (i Stratsys). Rektorn uppger även att arbetet med uppföljningen sker i cykler och vid läsårsslut är det studiedagar då man analyserar hur det har gått och skriver vad man ska göra nästa läsår.

Skolinspektionens utredning visar också att det på Skytteholmsskolan grundsärskola saknas en analys av resultaten och tryggheten samt att resultaten i grundsärskolan inte ligger till grund för beslut om utvecklingsåtgärder. En lärare berättar att lärarna i grundsärskolan har suttit med sin arbetslagsledare och diskuterat och att därefter har diskussion skett i ledningsgruppen. En annan lärare uppger i lärarintervjun att hen inte kan se resultaten för grundsärskoleeleverna i kvalitetsarbetet, men att man har sett att det är otrygghet i omklädningsrummen. En lärare nämner caféet och faddring som beslut om omfördelning av resurser inom grundsärskolan, men åtgärderna har inte beslutats utifrån en uppföljning, utan insatserna har satts in efter att lärarna har förslagit det. Rektorn uppger att det är svårt att fatta beslut utifrån trygghetsenkäten eftersom det inte går att ta del av grundsärskoleelevernas svar. Visserligen framgår det av den inskickade kvalitetsredovisningen att vissa av de grundsärskolorelaterade aktiviteterna kommer att fortsätta kommande läsår, men det framgår inte varför aktiviteterna ska fortsätta eller vilka resultat som uppnåtts.

Skolinspektionen har uppmanat Skytteholmsskolan grundsärskola att inkomma med ytterligare dokumenterat material kring uppföljning, analys och beslutade utvecklingsåtgärder kring grundsärskolan, men något sådant har inte inkommit.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Skytteholmsskolan grundsärskola inte uppfyller skolförfattningens krav föreläggs Solna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Solna kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Solna kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Solna kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Solna kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Norell

X Johan Duvdal

Föredragande
Signerat av: Johan Duvdal

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Skytteholmsskolan grundskolan

Fakta om Skytteholmsskolan grundskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Solna kommun under vårterminen 2018. Skytteholmsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 13 mars 2018 och den 16 mars 2018.

Skytteholmsskolan grundskola är en kommunal grundskola belägen i Solna kommun. Skolan erbjuder undervisning i årskurs 1-9 och har för närvarande 13 elever. Skytteholmsskolan grundskola ligger i samma lokaler som Skytteholmsskolan grundskola och skolorna leds av samma rektor.

Måluppfyllelse

Det finns ingen nationell statistik över grundskolans resultat i Skolverkets databas (SIRIS). Det finns inga enkätsvar om trygghet och studiero eftersom grundskolan inte omfattas av Skolinspektionens elevenkät.